

Nr 65.

Ankom till riksdagens kansli den 17 april 1923 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående nybyggnad för lantmäterikontoret i Västerbottens län.

(4:e avd.)

Uti en till riksdagen den 23 februari 1923 avlåten proposition (nr 119), vilken hännavisats till statsutskottet för förberedande behandling, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till nybyggnad för lantmäterikontoret i Västerbottens län i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra reservationsanslag av 120,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till återopade statsrådsprotokollet.

Departementschefen anför följande:

»Såsom av föreliggande utredning framgår, utlöper tiden för gällande hyreskontrakt rörande lantmäterikontorets nuvarande lokal i Umeå stads rådhus den 1 oktober 1924, och har staden bestämt motsatt sig fortsatt förhyrning för tiden därefter av lokalen i fråga. Det är därför nödvändigt att till nämnda tidpunkt anskaffa nya lokaler för lantmäterikontorets räkning.

För beredande av tillfredsställande utrymme för lantmäterikontoret erfordras, enligt vad lantmäteristyrelsen meddelat, en golvyta av cirka 400 kvadratmeter. Detta utrymme torde emellertid även vara tillräckligt för inrymmande av avvittringskontoret, för vars räkning särskild lokal för närvarande förhyres. Detta kontors arbete kommer nämligen i och med avvittringsförfarandets successiva fullbordande undan för undan att

minskas, varjämte, därest avvitringskontoret sammanföres med lantmäterikontoret, dess nuvarande personal torde kunna något inskränkas.

Beträffande de olika alternativen till lösande av föreliggande lokalfråga framgår till en början, att, sedan de under uppförande varande byggnaderna för det nya dubbelseminariet i Umeå tagits i bruk, lämpliga och fullt tillräckliga lokaler skulle kunna anordnas för lantmäterikontoret i den nuvarande seminariebyggnaden under förutsättning att vissa omändringsarbeten där verkställdes. I denna byggnad skulle jämväl utrymme kunna vinnas för tillgodoseende av andra lokalbehov för statsverkets räkning.

Olika uppfattningar hava emellertid bland de i ärendet hörda myndigheterna yppats beträffande statens rätt att mot stadens bestridande disponera seminariebyggnaden för ifrågavarande ändamål. Även under förutsättning av statens oinskränkta rätt härutinnan löser nu berörda alternativ ej lantmäterikontorets lokalfråga till den 1 oktober 1924. De nya seminariebyggnaderna kunna nämligen icke förväntas bliva färdiga att tagas i bruk för seminariets räkning förrän under hösten 1925, och först till våren 1926 torde de erforderliga omändringsarbetena å nuvarande seminariebyggnaden kunna genomföras.

Att å andra sidan för endast ett eller annat år bereda provisoriska lokaler för lantmäterikontoret torde knappast vara möjligt, då det med hänsyn till lantmäterikontorets dyrbara och delvis oersättliga kartmaterial ej kan ifrågasättas att, även för en relativt kort tid, inrymma kontoret i lokaler, där brandsäkerheten icke är på tillfredsställande sätt tryggad.

Härtill kommer att, innan riksdagen fattat beslut i fråga om förläggningssorten för en till Norrland förlagd hovrätt, det icke med bestämdhet kan avgöras, huruvida den nuvarande seminariebyggnaden kan bliva behöflig för denna hovrätt. Kostnaderna för de omändringsarbeten i seminariebyggnaden, som äro nödvändiga för att kunna inrymma lantmäterikontoret och andra statsinstitutioner därstädes, äro för övrigt ganska avsevärda; enligt inom byggnadsstyrelsen verkställd beräkning skulle genomförandet av det utav länsarkitekten uppgjorda förslaget till nu nämnda omändringsarbeten draga en kostnad av icke mindre än 154,000 kronor.

Med hänsyn till vad sålunda anförts torde förevarande alternativ icke lämpligen böra läggas till grund för lösande av lantmäterikontorets lokalfråga. Jag förutsätter emellertid, att, så snart klarhet vunnits, att den nuvarande seminariebyggnaden ej behöver tagas i anspråk för en norrländsk hovrätt, frågan om byggnadens användning ånyo upptages till prövning, därvid man, eventuellt efter förhandlingar med Umeå stad,

har att avgöra, huruvida byggnaden bör försäljas eller utnyttjas för tillgodoseende av något statens lokalbehov i Umeå.

Vidare har ifrågasatts att inrymma lantmäterikontoret i postkontorets nuvarande lokaler i Umeå, därvid nya lokaler skulle beredas postverket. Enligt föreliggande utredning skulle postkontorets nuvarande lokaler, vilka äro belägna å nedre botten i riksbankens fastighet därstädes, kunna iordningställas för lantmäterikontorets räkning för en kostnad av omkring 40,000 kronor.

För belysande av detta alternativ må erinras, att sedan flera år tillbaka behov av ökat utrymme förelegat såväl för postkontoret som ock för telegrafstationen i Umeå, vars lokaler äro belägna en trappa upp i riksbankshuset. Utredningar hava tidigare verkställts angående möjligheten att genom om- eller tillbyggnad av riksbankshuset bereda erforderligt utrymme för de båda verken, men hava vidare åtgärder i sådan riktning, särskilt med hänsyn till kostnadsfrågan, hittills fått anstå. Med anledning av vissa uttalanden rörande dessa lokalbehov i den av riksdagens revisorer till 1921 års riksdag avgivna berättelsen har generalpoststyrelsen i avgiven förklaring den 29 december 1920 ytterligare framhållit behovet av en snar lösning av postkontorets lokalfråga, därvid styrelsen emellertid uttalat sig mot ett redan då av byggnadsstyrelsen under hand framlagt förslag om förflyttning av postkontoret till den nuvarande seminariebyggnaden samt i sådant hänseende framhållit, att med hänsyn till denna byggnads mindre centrala läge inom staden postkontorets förläggande dit torde komma att möta mycket starkt motstånd från posttrafikanternas sida.

Ett ordnande av lantmäterikontorets lokalfråga genom kontorets förflyttning till riksbankshuset förutsätter, att nya lokaler beredas postkontoret i så god tid före den 1 oktober 1924, att lantmäterikontoret vid denna tid kunde inflytta i de nuvarande postkontorslokalerna. Detta lärer å andra sidan knappast kunna ske utan nybyggnad för postverkets räkning, enär någon staten tillhörig byggnad i Umeå ej kan förväntas vara i erforderlig tid för ändamålet disponibel samt, på sätt länsstyrelsen framhållit, lämplig lokal för postkontoret icke torde kunna anskaffas genom förhyrning. Generalpoststyrelsen är emellertid, enligt vad jag inhämtat, icke för närvarande villig att förorda en dylik nybyggnad, särskilt som styrelsen finner postkontorets lokalfråga lämpligast böra lösas genom vissa ifrågasatta utvidgningar av den nuvarande lokalen.

Jämväl detta alternativ synes därför böra lämnas ur räkningen.

Beträffande härefter möjligheten att genom förhyrning på ett mera stadigvarande sätt bereda lokaler för lantmäterikontoret, så har Umeå

byggnadsaktiebolag erbjudit sig att mot en hyra av 5,000 kronor per år upplåta en lägenhet i den bolaget tillhöriga fastigheten i kvarteret Frigg. Hyrestiden har föreslagits till 15 à 20 år med rättighet för statsverket till förlängning av hyrestiden. Detta anbud torde emellertid vara för statsverket mindre fördelaktigt, då lägenheten i fråga icke kan användas för lantmäterikontoret utan betydande ändringsarbeten, vilka beräknats draga en kostnad av 30,000 kronor, varjämte, därest hyresvärden så fordrade, lägenheten vid hyrestidens utgång skulle återställas i sitt ursprungliga skick. Vidare är att märka, att det utrymme, som här kunde beredas för lantmäterikontoret, uppgår till allenast 325 kvadratmeter och alltså icke kan anses tillräckligt för någon längre tid.

Med hänsyn till de föreliggande omständigheterna torde, så vitt jag kunnat finna, annan möjlighet att tillfredsställande lösa lantmäterikontorets lokalfråga än genom nybyggnad icke föreligga. I sådant hänseende har alternativt ifrågasatts tillbyggnad av länsresidenset eller uppförandet av en särskild byggnad för ändamålet å den tomt i kvarteret Tyr, som av staden erbjudits staten till inköp. Då förstnämnda alternativ torde ställa sig avsevärt dyrare än en nybyggnad å nyssnämnda tomt och ej heller i övrigt vara lämpligt, har jag ansett mig böra stanna vid det av länsstyrelsen och lantmäteristyrelsen förordade förslaget, vilket avser uppförande av en byggnad å tomten nr 2 i kvarteret Tyr, tills vidare avsedd allenast för lantmäterikontoret, men planlagd på sådant sätt att tillbyggnad kan ske. Byggnadsstyrelsens förslag att redan från början uppföra byggnaden till den storlek, som erfordras för beredande av lokaler därstädes även för vattendomstolens kansli, har jag icke kunnat biträda. Denna utvidgning skulle föranleda en merkostnad av omkring 80,000 kronor och torde icke för närvarande vara behövlig, då, enligt vad jag erfarit, vattendomstolens lokalfråga blivit på ett tillfredsställande sätt löst genom förhyrning.

Genom det av mig förordade förslaget skulle fullt tillfredsställande och tillräckliga lokaler beredas lantmäterikontoret. Det ifrågasatta läget är jämväl synnerligen lämpligt med hänsyn till länsresidensets omedelbara närhet. På grund av denna närhet torde det icke vara uteslutet, att de utvidgningsmöjligheter, som finnas å tomten i fråga, framdeles kunna komma till nytta även för tillgodoseende av länsstyrelsens lokalbehov, därest tillbyggnad för annat ändamål icke blir behövlig. Det av staden fordrade priset för tomten, vilken innehåller en areal av cirka 1,521 kvadratmeter, torde vara fullt skäligt.

Kostnaden för fullbordande av ifrågavarande byggnadsföretag har av länsstyrelsen beräknats till 120,000 kronor, under det byggnads-

styrelsen uppskattat kostnaden till 170,000 kronor. I båda fallen har tomtkostnaden medräknats. Oavsett vilken av dessa beräkningar kan komma att visa sig riktigast torde dock för budgetåret 1923—1924 icke behöva anvisas större belopp än länsstyrelsen ifrågasatt och som i statsverkspropositionen beräknats. Därest det sålunda föreslagna anslagsbeloppet visar sig otillräckligt, kan återstoden av det erforderliga anslaget anvisas för budgetåret 1924—1925.»

Av den i ärendet lämnade utredningen synes framgå, att med ordnandet av ifrågavarande lantmäterikontors lokalfråga knappast kan anstå. Då den i propositionen föreslagna lösningen synes vara den under nuvarande förhållanden gynnsammast möjliga, får utskottet hemställa,

*Utskottets
yttrande.*

att riksdagen må till nybyggnad för lantmäterikontoret i Västerbottens län i huvudsaklig överensstämmelse med i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden den 23 februari 1923 av departementschefen förordat förslag för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra reservationsanslag av 120,000 kronor.

Stockholm den 17 april 1923.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
från första kammaren: herrar *A. C. Lindblad, C. J. G. Swartz, N. A. Nilsson* i Kabbarp, *J. Nilsson* i Skottlandshus, *H. F. Lamm, C. P. V. Nilsson* i Gränebo, *O. U. B. Olsson, C. G. Ekman, O. Bergqvist, E. A. Hallin, P. A. Bergström* och *F. O. Strutz*;
från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *K. V. Rydén, J. Jönsson* i Revinge, *O. H:son Waldén, P. Nilsson* i Bonarp, *C. R. Jansson* i Falun, *O. Olsson* i Kullenbergstorp, *S. Bengtsson* i Norup, *J. D. Norman, L. J. Carlsson-Frosterud, A. Å. Törnkvist* i Karlskrona och *P. M. Olsson* i Blädinge.
